

PRAWO KONSTYTUCYJNE

2019/2020
mgr Anna Kuchciak

O B Y W A T E L S T W O

Rozdział II Konstytucji RP WOLNOŚCI, PRAWA I OBOWIĄZKI CZŁOWIEKA I OBYWATELA

art. 34 Konstytucji RP

1. Obywatelstwo polskie nabywa się przez urodzenie z rodziców będących obywatelami polskimi. Inne przypadki nabycia obywatelstwa polskiego określa ustawa.

→ PRAWO KRWI

2. Obywatel polski nie może utracić obywatelstwa polskiego, chyba że sam się go zrzecnie.

→ PROCEDURA
POZBAWIENIA

art. 37

1. Kto znajduje się pod władzą Rzeczypospolitej Polskiej, korzysta z wolności i praw zapewnionych w Konstytucji.

2. Wyjątki od tej zasady, odnoszące się do cudzoziemców, określa ustawa.

niektóre prawa i wolności określone w Rozdziale II – wymóg posiadania obywatelstwa

art. 137

Prezydent Rzeczypospolitej nadaje obywatelstwo polskie i wyraża zgodę na zrzeczenie się obywatelstwa polskiego.

art. 144

1. Prezydent Rzeczypospolitej, korzystając ze swoich konstytucyjnych i ustawowych kompetencji, wydaje akty urzędowe.

2. Akty urzędowe Prezydenta Rzeczypospolitej wymagają dla swojej ważności podpisu Prezesa Rady Ministrów, który przez podpisanie aktu ponosi odpowiedzialność przed Sejmem.

3. Przepis ust. 2 nie dotyczy:

(...)

19) nadawania obywatelstwa polskiego i wyrażania zgody na zrzeczenie się obywatelstwa polskiego,

(...).

→ PREROGATYWA

↓
OBYWATEL
↓
BEZPAŃSTWOWIEC
(APATRYDA)

↓
NABYCIE OBYWATELSTWA
↓ ↓
PRAWO KRWI PRAWO ZIEMI
(podstawowa zasada)

ustawa z dnia 2 kwietnia 2009 r.
o obywatelstwie polskim

(t.j.: Dz.U. z 2018 r., poz. 1829 z późn. zm.,
dalej: ustawa o obywatelstwie polskim)
data wejścia w życie: 15 sierpnia 2012 r.!

↓
zob.: wyrok TK z dnia 18 stycznia 2012 r., Kp 5/09

art. 2

W dniu wejścia w życie ustawy obywatelami polskimi są osoby, które posiadają obywatelstwo polskie na podstawie dotychczasowych przepisów.

art. 3

1. Obywatel polski posiadający równocześnie obywatelstwo innego państwa ma wobec Rzeczypospolitej Polskiej takie same prawa i obowiązki jak osoba posiadająca wyłącznie obywatelstwo polskie.

2. Obywatel polski nie może wobec władz Rzeczypospolitej Polskiej powoływać się ze skutkiem prawnym na posiadane równocześnie obywatelstwo innego państwa i na wynikające z niego prawa i obowiązki.

art. 4

Obywatelstwo polskie nabywa się:

- 1) z mocy prawa;
- 2) przez nadanie obywatelstwa polskiego;
- 3) przez uznanie za obywatela polskiego;
- 4) przez przywrócenie obywatelstwa polskiego.

NABYCIE OBYWATELSTWA Z MOCY PRAWA

art. 14 ustawy o obywatelstwie polskim
Małoletni nabywa obywatelstwo polskie przez urodzenie, w przypadku gdy:

- 1) *co najmniej jedno z rodziców jest obywatelem polskim;* → PRAWO KRWI
- 2) *urodził się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a jego rodzice są nieznanymi, nie posiadają żadnego obywatelstwa lub ich obywatelstwo jest nieokreślone.* → PRAWO ZIEMI

art. 15
Małoletni nabywa obywatelstwo polskie, gdy został znaleziony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a jego rodzice są nieznanymi. → PRAWO ZIEMI

art. 16 → przysposobienie małoletniego cudzoziemca przez osobę posiadającą obywatelstwo polskie

zgodnie z art. 17 ustawy o obywatelstwie polskim, do nabycia obywatelstwa polskiego przez **repatriację** stosuje się przepisy **ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji** (zob. t.j.: Dz. U. z 2019 r., poz. 1472)
zob. także: art. 52 ust. 5 Konstytucji RP – osoby pochodzenia polskiego

NADANIE OBYWATELSTWA

art. 18 ustawy o obywatelstwie polskim
Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej może nadać cudzoziemcowi obywatelstwo polskie.

art. 19. ust. 1
Nadanie obywatelstwa polskiego następuje na wniosek cudzoziemca.

art. 21 ust.1 zd. 1
Wniosek o nadanie obywatelstwa polskiego składa się, za pośrednictwem wojewody lub konsula, osobiście lub korespondencyjnie z podpisem urzędowo poświadczonym.

art. 25 ust. 1
Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej nadaje obywatelstwo polskie lub odmawia jego nadania w formie postanowienia. → (CHARAKTER UZNANIOWY)

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 7 sierpnia 2012 r. w sprawie określenia wzoru formularza wniosku o nadanie obywatelstwa polskiego, wymogów dotyczących fotografii dołączanej do wniosku oraz wzorów aktu nadania obywatelstwa polskiego i zawiadomienia o odmowie nadania obywatelstwa polskiego (Dz.U. z 2012 r., poz. 927).

↓
ZAŁĄCZNIKI

UZNANIE ZA OBYWATELA POLSKIEGO

art. 30 ustawy o obywatelstwie polskim
→ **WYMOGI** (dot. cudzoziemców ubiegających się o uznanie za obywatela polskiego)
→ art. 30 ust. 2 – znajomość języka polskiego (na poziomie biegłości co najmniej B1 – od 12.02.2018 r.)

art. 32 ust. 1
Uznanie cudzoziemca za obywatela polskiego następuje na jego wniosek, a w przypadku małoletniego cudzoziemca - na wniosek jego przedstawicieli ustawowych.

art. 34
Wniosek o uznanie za obywatela polskiego składa się do wojewody.
decyzja w/s uznania cudzoziemca za obywatela polskiego (art. 36)

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 3 sierpnia 2012 r. w sprawie wzoru formularza wniosku o uznanie za obywatela polskiego oraz fotografii dołączanej do wniosku (Dz.U. z 2012 r., poz. 916).

↓
ZAŁĄCZNIK

PRZYWRÓCENIE OBYWATELSTWA

Zgodnie z art. 38 ust. 1 ustawy o obywatelstwie polskim, cudzoziemcowi, który utracił obywatelstwo polskie przed 1 stycznia 1999 r. (na podstawie: art. 11 lub 13 ustawy z 20 stycznia 1920 r. o obywatelstwie Państwa Polskiego, art. 11 lub 12 ustawy z dnia 8 stycznia 1951 r. o obywatelstwie polskim, art. 13, 14 lub 15 ustawy z dnia 15 lutego 1962 r. o obywatelstwie polskim) **przywraca się na jego wniosek** obywatelstwo.

→ **ALE:** zob. art. 38 ust. 2-3

art. 39 ust. 1
Obywatelstwo polskie przywraca minister właściwy do spraw wewnętrznych w drodze decyzji.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 8 maja 2012 r. w sprawie wzoru formularza wniosku o przywrócenie obywatelstwa polskiego oraz fotografii dołączanej do wniosku (Dz.U. z 2012 r., poz. 501).

↓
ZAŁĄCZNIK

UTRATA OBYWATELSTWA POLSKIEGO Z RZECZENIE SIĘ

art. 34 ust. 2 Konstytucji RP
Obywatel polski nie może utracić obywatelstwa polskiego, chyba że sam się go zrzeknie.

art. 137
Prezydent Rzeczypospolitej nadaje obywatelstwo polskie i wyraża zgodę na zrzeczenie się obywatelstwa polskiego.

art. 46 ustawy o obywatelstwie polskim
Obywatel polski, który zrzeka się obywatelstwa polskiego, traci obywatelstwo polskie po uzyskaniu zgody Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na zrzeczenie się obywatelstwa polskiego.

art. 47 ust. 1 *Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej może wyrazić obywatelowi polskiemu, na jego wniosek, zgodę na zrzeczenie się obywatelstwa polskiego.*

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 7 sierpnia 2012 r. w sprawie określenia wzoru formularza wniosku o wyrażenie zgody na zrzeczenie się obywatelstwa polskiego, wymogów dotyczących fotografii dołączanej do wniosku oraz wzoru zawiadomienia o treści postanowienia w sprawie wyrażenia zgody na zrzeczenie się obywatelstwa polskiego (Dz.U. z 2012 r., poz. 928)

↓
ZAŁĄCZNIKI

Prezentacja została przygotowana na podstawie:

- Banaszak B., *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej: komentarz*, Warszawa 2012 r.;
- Banaszak B., *Prawo konstytucyjne*, Warszawa 2015 r.;
- Garlicki L., *Polskie prawo konstytucyjne: zarys wykładu*, Warszawa 2016 r.;
- Jabłoński M., Jarosz-Żukowska S., *Prawo konstytucyjne w formie pytań i odpowiedzi*, Wrocław 2003 r.